Αγάπη και Ελευθερία (Αρχ. Βασίλειος Γοντικάκης, Προηγούμενος Ιεράς Μονής Ιβήρων Αγίου Όρους)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 12 Ιουνίου, 2019

Πρόσωπο είναι το ον εν κοινωνία και πρόσωπα γινόμαστε μέσα στην Εκκλησία

Όταν ο Καλός Ποιμένας καλεί τα δικά του πρόβατα με τ΄ όνομά τους και τα οδηγεί, η κλήση αυτή αποτελεί είσοδο σε μια ζωή κοινωνίας. Ένα όνομα, δοσμένο σε εκατομμύρια ανθρώπους, αποκτά συγχρόνως και μοναδικότητα, καθώς ένας μοναδικός άνθρωπος καλείται μέσω αυτού, όχι μόνο ΣΤΗΝ Εκκλησία αλλά και ΣΕ Εκκλησία. **Ο καθένας είναι ένα όνομα, μοναδικό, το οποίο ανακεφαλαιώνει το όλον**.

Η Εκκλησία είναι κοινωνία ολοκληρωμένων υπάρξεων και όχι μάζα, αποτελούμενη από κομμάτια. Το πρόσωπο είναι η εικόνα του Θεού που υπάρχει μέσα μας. Αυτό ακριβώς διαφοροποιεί την Εκκλησία ως κοινωνία προσώπων από την κοινωνία των προσωπείων. Η κοινωνία των προσωπείων είναι το σύνολο των ειδώλων, το σύνολο των αποσπασματικών υπάρξεων, το σύνολο των μοναχικών ατόμων και γι΄ αυτό, το σύνολο των ψευδών εαυτών.

Η κοινωνία των προσώπων είναι η αλήθεια και για να φτάσουμε σ’ αυτή την αλήθεια, πρέπει να κινηθούμε τόσο **εν ελευθερία όσο και εν αγάπη**. Η λύση του προσωπείου είναι η εύκολη λύση, είναι η λύση της ακινησίας, της παγίωσης των αποστάσεων, της εγκαθίδρυσης της νεκρικής σιγής της αδράνειας του ειδώλου, έστω και αν πολλές φορές δίνεται η εντύπωση της τάξης και της ησυχίας.

Αντίθετα, μέσα στην Εκκλησία δεν επαναπαύεσαι. Η ελευθερία επιβεβαιώνει ή αμφισβητεί κάθε στιγμή τις επιλογές και είναι ο ίδιος ο Θεός που καλεί σ΄ αυτή την διαρκή ανοιχτή επικοινωνία. Ο χειρότερος πειρασμός δεν είναι η ρήξη με το Θεό, αλλά η απόθεση της ελευθερίας και η βύθιση σε μια σχέση, όπου ο Δημιουργός εκλαμβάνεται ως ο απόλυτος κυρίαρχος, του οποίου η αναντίρρητη υπεροχή συντρίβει την ανθρώπινη ύπαρξη.

Πρέπει να κινηθείς εν ελευθερία και αν τυχόν δεν κινηθείς εν ελευθερία, και αν τυχόν θελήσεις να αποθέσεις το ζυγό της ελευθερίας, τότε δε θα νιώσεις ποτέ την πληρότητα της ζωής, το δυναμισμό και την πάλη της ζωής, την πνοή του Θεού που

έχεις μέσα σου, την εικόνα του Θεού κατά την οποία έχεις πλαστεί. **Χωρίς ελευθερία, τα δώρα της Εκκλησίας προς τον άνθρωπο θα μείνουν για πάντα ανενεργά και ακατανόητα**.

Η φύση μας, όπως λέει η αρχαία τραγωδία αλλά κι ο μέγας Βασίλειος, **είναι να αγαπάει. Όταν φτάσει κανείς σ' αυτό το σημείο, ν' αγαπά, όχι συναισθηματικά αλλά να νιώθει αυτό που διδάσκει η Θεία Λειτουργία, ότι δηλαδή ο άλλος είναι ο εαυτός μου, τότε παραχωρεί την ύπαρξή του στον άλλον**.

Για τον κοσμικό άνθρωπο, αυτή η κατάργηση της ατομικότητας ισοδυναμεί με καταστροφή. Για τον εκκλησιαστικό όμως άνθρωπο, η κίνηση αυτή ισοδυναμεί με ένωση της ελευθερίας με την αγάπη . Είναι η στιγμή, που αποκαλύπτεται μία διάσταση πέρα από το «είναι» και τον χωροχρόνο. Είναι η στιγμή συνάντησης με την αληθινή φύση και την κατά χάριν θέωση. Οπότε **φτάνει η στιγμή όπου ο άνθρωπος νιώθει ότι γεννήθηκε από αγάπη και ο σκοπός της ζωής του είναι να αγαπά.** Με την αγάπη διαστέλλεται και παίρνει τις πραγματικές του διαστάσεις.«**Ζω για τον άλλο**» σημαίνει ζωή για τον εαυτό μου. Ο άλλος δεν είναι καν μια προέκταση του εαυτού μου, αλλά είναι η καρδιά του εαυτού μου. Αν φτάσω σ' αυτό το σημείο και νιώσω ότι **οι άλλοι είναι ο εαυτός μου**, ουσιαστικά θωρακίζω το πρόσωπό μου.

Λέγεται ότι οι μάρτυρες έπασχαν ως εν ετέρω σώματι. Η αγάπη τους είχε μεταστεί στο Χριστό και όταν οι δήμιοι κατέσφαζαν το σώμα, αυτοί το έβλεπαν το σώμα και έπασχον «*ως εν ετέρω σώματι*». Ήτανε σαν να ήτανε το σπίτι τους εγκαταλελειμμένο, γιατί η αγάπη τους είχε μεταστεί στο Χριστό.**Όταν νιώθεις ότι όλοι οι άλλοι είναι ο εαυτός σου, τότε είσαι οχυρωμένος και δε φοβάσαι τίποτα. Τότε μπήκες στην αιώνια ζωή από σήμερα**.

Γνωρίζουμε ότι **έχουμε μεταβεί από το θάνατο στη ζωή γιατί αγαπούμε τους αδελφούς μας, γιατί δε ζούμε για τον εαυτό μας, αλλά για των υπέρ υμών Αποθανόντα και Αναστάντα και για τους αδελφούς και τις αδελφές μας** . Νιώθουμε ότι η αιώνια ζωή για την οποία μιλά η Εκκλησία δεν είναι κάτι μαγικό που πιθανώς θα έρθει μετά το θάνατό μας, αλλά είναι μία αίσθηση και μια πραγματικότητα, η οποία συγκροτεί το «είναι» μας από σήμερα.

Ο Θεός είναι αγάπη και η αγάπη είναι αιωνιότης. Είδαμε ότι ζούμε γιατί αγαπάμε τους αδελφούς μας. Είδαμε ότι αυτοί που μας βοηθάνε είναι οι άνθρωποι της αγάπης, δηλαδή είναι οι ταπεινοί, είναι οι άγιοι. Ακόμη κι όταν φύγουν απ΄ αυτή τη ζωή, ο ταπεινός, που προσεγγίζει και ασπάζεται το λείψανο, νιώθει αυτό που λέει ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, ότι η ύλη είναι έμβιος θείας χάριτος. Και ακουμπώντας ένας συντετριμμένος στην ύλη αυτή, γεμίζει από χάρη.

Όταν εμείς αποτραβιόμαστε διακριτικά για να δώσουμε χώρο στον άλλο, όταν δίνουμε τη δυνατότητα στον άλλο να κινηθεί ελεύθερα, να κάνει τη ζωή του, αν θέλετε και να σφάλλει κάποτε για να βρει την ισορροπία του, τότε νιώθουμε ότι αρχίζουμε να υπάρχουμε. Ο αληθινός άνθρωπος γεννήθηκε από το Θεό, έχει την πνοή του Θεού μέσα του, νιώθει ότι τρέφεται από άλλους και δεν θέλει να σταματήσει να δίνεται στους άλλους και μάλιστα αθόρυβα και αθέατα, διότι φαίνεται πως αυτό που είπε ο Ηράκλειτος για την φύση, η οποία «*κρύπτεσθαι φιλείν*», ισχύει και για την αγάπη. **Η αγάπη επιθυμεί να κρύβεται, όπως αυτό επεθύμησε ο Χριστός και για τον εαυτό Του, τα λίγα χρόνια που ντύθηκε την ανθρώπινη φύση**.

Η δύναμη να ζήσω, να κινηθώ, να χορέψω, να μάθω γλώσσες, να σπουδάσω, να αναπτύξω αυτό που μου έχει δώσει ο Θεός, πρέπει όλα μέσα στην εκκλησία **να εμβαπτιστούν, να νοηματοδοτηθούν και να χάσουν μια εγωιστική κεντρομόλο φορά, βρίσκοντας μια αντίστοιχη αγαπητική φυγόκεντρο**. **Να βρούμε τα πάντα και στη συνέχεια να τα δώσουμε στον άλλο κρυφά, αθέατα, χωρίς καν την ανάγκη ευχαριστίας**. **Ας ξεχαστούμε, ας χαρεί ο κάθε ευεργετημένος από τα ασήμαντα δώρα μου, ας ζήσει ευτυχισμένος, χωρίς να με ξαναφέρει στο μυαλό του κι ας νιώσει ότι η φύση του και η φύση όλων των ανθρώπων είναι φύση καλή και μάλιστα «καλή λίαν».** Κι αυτή η επίγνωση ας γίνει τρεις λέξεις: «**Δόξα τω Θεώ**».

Είναι η ώρα που κι ο ευεργετημένος και εγώ και όλοι μας, ανοιχτήκαμε στο άπειρο. Και ίσως αφήσει ο Θεός κάποιες αναμνήσεις μιας περασμένης ζωής, βυθισμένης στον φόβο και στην τσιγγουνιά, την κάθε είδους τσιγγουνιά, μόνο και μόνο για να αναρωτιόμαστε στους αιώνες των αιώνων, **πώς αντέχαμε να ζούμε μακριά Του**.-

(Ανέκδοτη ομιλία από συνέδριο στην Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης το 1987)

(Πηγή: pemptousia.gr*)*